

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Медичний факультет
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента
Обстеження, методи оцінки та контролю
при порушенні діяльності нервової системи
(назва освітнього компонента)

підготовки бакалавра (на основі повної загальної середньої освіти)
(назва освітнього рівня)

спеціальності 227 Терапія та реабілітація
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фізична терапія, ерготерапія
(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус освітнього компонента «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи» підготовки «бакалавра», галузі знань – 22 Охорона здоров'я, спеціальності – 227 Терапія та реабілітація, за освітньо-професійною програмою – Фізична терапія, ерготерапія

Розробник: Степаненко В.В. доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії, к. б. н., доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Андрійчук О. Я.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

протокол № 2 від 18 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри:

(Андрійчук О. Я.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 22-Охорона здоров'я Спеціальність: 227- Терапія та реабілітація Освітньо-професійна програма: Фізична терапія, ерготерапія	Нормативний
Кількість годин/кредитів 240/8		Рік навчання <u>4</u>
		Семестр <u>7-ий</u>
ІНДЗ: €		Лекції 40 год.
		Лабораторні заняття 100 год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 12 год.
Форма контролю: екзамен		
Мова навчання: українська		Освітній рівень: Бакалавр

II. Інформація про науково-педагогічного працівника

Степаненко В'ячеслав Володимирович

Кандидат біологічних наук

Доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Контактна інформація: Stepanenko.Viacheslav@vnu.edu.ua

Дні занять: у відповідності до розкладу

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація.

Освітній компонент «**Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи**» є базовим для здобувачів освіти спеціальності - 227 Терапія та реабілітація освітнього рівня «бакалавр».

Кінець ХХ ст. і початок третього тисячоліття характеризуються тенденцією до погіршення стану нервово-психічного здоров'я населення України. Соціально-економічна нестабільність призводить до кількісних та якісних змін структури нервологічної захворюваності населення. Ця нестабільність спричинює негативний вплив на кількість деструктивно-дестабілізуючих та соціально зумовлених стресогенних чинників, а також

зростанням неврологічної патології в населення.

Крім того, зростає відсоток цереброваскулярних, вірусних уражень центральної нервової системи, пухлин, кількість випадків синільних патологій, що негативно відбивається на структурі неврологічної захворюваності населення України.

Метою викладання освітнього компонента «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи» є вивчення основних симптомів і синдромів ураження нервової системи, визначення етіологічних факторів та патогенетичних механізмів розвитку основних неврологічних захворювань, вміння формулювати синдромальний діагноз неврологічним хворим, спираючися на заключення лікаря-невролога та данні лабораторно-інструментальних методів дослідження.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи» є:

- o Визначати основні симптоми і синдроми ураження різних відділів нервової системи.
- o Інтерпретувати дані функціональної анатомії та клінічної фізіології нервової системи.
- o Визначити етіологічні фактори та патогенетичні механізми розвитку основних неврологічних захворювань.
- o Ставити попередній синдромальний діагноз основних неврологічних дисфункцій
- o Вміти аналізувати основні показники лабораторно-інструментальних методів дослідження в неврологічній практиці
- o Опанувати основні методи контролю, які використовуються при фізичній терапії хворих з неврологічною патологією.

2. Результати навчання (компетентності).

- ЗК 01. Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- ЗК 04. Здатність працювати в команді.

- ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

- ЗК 09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

- ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

- ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

- ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

- ФК 3. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

- ФК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших

областях медицини.

- ФК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

- ФК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати

- ПРН 2. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).
- ПРН 3. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.
- ПРН 6. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.
- ПРН 7. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).
- ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.
- ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.
- ПРН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій та за потреби, модифікувати поточну діяльність.
- ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

3. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовний модуль 1. Обстеження, методи оцінки та контролю в загальній неврології						
Тема 1. Принципи будови та функціонування нервової системи. Рухова система. Кровообіг головного мозку.	13	2	6	5		РМГ /5
Тема 2. Оцінка та методи обстеження при порушенні	17	4	6	5	2	ДС /5

рухів. Пірамідна система. Симптоми центрального і периферичного парезів						
Тема 3. Екстрапірамідна система та синдроми її ураження. Мозочок, та синдроми його ураження. Паркінсонотичний синдром. Гіперкінетичний синдром.	15	2	6	5	2	РЗ/К/5
Тема 4. Оцінка та методи обстеження чутливої системи, симптоми її ураження. Види і типи порушення чутливості	14	2	6	5	1	Т/5
Тема 5 Оболонки головного і спинного мозку. Ліквор. Поняття про менінгіальний синдром.	14	2	6	5	1	РЗ /5
Тема 6. Оцінка та методи обстеження при патології черепномозкових нервів. Бульбарний та псевдобульбарний синдроми.	17	2	8	5	2	Т/5
Змістовий модуль 2. Обстеження, методи оцінки та контролю спеціальній неврології						
Тема 7. Судинні захворювання головного та спинного мозку. Ішемічний та геморагічний інсульт	19	4	8	5	2	РЗ/К/5
Тема 8. Головний біль. Порушення сну і стану бадьорості.	13	2	6	5		Т/5
Тема 9. Менінгіти.	14	2	6	6		РЗ/К/5
Тема 10. Арахноїдіти. Енцефаліти.	12	2	6	6		Т/5
Тема 11. Поліомієліт. Гострий мієліт.	14	2	6	6		Т/5
Тема 12. Захворювання периферичної нервової системи. Вертеброгенні ураження периферичної нервової системи	18	4	6	6	2	Т/5
Тема 13. Захворювання периферичної нервової системи. Ураження окремих спинномозкових нервів.	14	2	6	6		РЗ/К/5

Тема 14. Захворювання периферичної нервової системи. Множинні ураження корінців нервів.	16	4	6	6		T/5
Тема 15. Соматоневрологічні синдроми.	14	2	6	6		P3/K/5
Тема 16. Професійні і побутові нейроінтоксикації.	14	2	6	6		P3/K/5
Всього годин / Балів	240	36	100	88	12	5/120

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, ПКР підсумкова контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до лабораторних занять, теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не увійшли до практичного курсу, або ж були розглянуті коротко (перелік поданий нижче). Завдання для самостійного опрацювання входять в структуру лабораторних занять та оцінюються в процесі поточного контролю на лабораторних заняттях під час вивчення відповідних тем.

1. Локалізація функцій в корі головного мозку. Синдроми ураження.
2. Патологічні рефлекси верхніх та нижніх кінцівок
3. Екстрапірамідна система та синдроми її ураження. Мозочок, та синдроми його ураження. Паркінсонічний синдром.
4. Гіперкінетичний синдром.
5. Мозочок, симптоми та синдроми його ураження
6. Оцінка та методи обстеження чутливої системи, симптоми її ураження. Види і типи порушення чутливості
7. Порушення температурної чутливості. Порушення глибокої чутливості.
8. Оболонки головного і спинного мозку. Ліквор. Поняття променінгальний синдром.
9. Оболонки головного й спинного мозку, цереброспинальна рідина, фізіологія ліквороутворення.
10. Патологія ліквору. Менінгеальний та лікворно-гіпертензійний синдроми.
11. Оцінка та методи обстеження при патології черепномозкових нервів.
12. Бульбарний та псевдобульбарний синдроми.
13. Особливості обстеження окоmotorних нервів
14. Поняття про бульбарний та псевдобульбарний синдром
15. Судинні захворювання головного та спинного мозку.
16. Ішемічний та геморагічний інсульт
17. Перелік питань для опрацювання:
18. Ендартеріт судин мозку, базальний менінгіт, менінгомеліт, менінгорадикуліт Транзиторні ішемічні атаки, етіологія, патогенез, клінічна картина, діагностика

19. Оцінка больового синдрому в практиці фізичного терапевта ерготерапевта. Головний біль. Порушення сну і стану бадьорості.
20. Мігренозні болі. Кластерні головні болі
21. Оцінка неврологічних дисфункцій при демієлінізуючих захворюваннях нервової системи.
22. Перелік питань для опрацювання:
23. Синдром Гієна — Баре
24. Оцінка когнитивних дисфункцій при демієлінізуючих захворюваннях.
25. Менінгіти. Арахноїди. Енцефаліти.
26. Енцефаліти: епідемічний, кліщовий, полісезонні, герпетичний, ревматичний, при краснусі, вітряній віспі, кору, підгострий склерозуючий паненцефаліт, поствакцинальні Церебральні арахноїди.
27. Менінгіти: гнійні (менінгококові та вторинні) і серозні (ентеровірусні, лімфоцитарний хориоменінгіт, паротитний, туберкульозний).
28. Поліомієліт. Гострий мієліт.
29. Особливості клінічної картини поліемієліту. Вакцинальний поліемієліт. Гострий мієліт, особливості контролю за станом пацієнта.
30. Захворювання периферичної нервової системи.
31. Вертеброгенні ураження периферичної нервової системи
32. Боковий аміотрофічний склероз.
33. Захворювання периферичної нервової системи. Множинні ураження корінців нервів.
34. Перелік питань для опрацювання: Діабетична полінейропатія
35. Захворювання периферичної нервової системи. Ураження окремих спинномозкових нервів.
36. Демієлінізуючі захворювання нервової системи.
37. Соматоневрологічні синдроми.
38. Соматоневрологічні синдроми при захворюваннях легень, серця, системи крові, ендокринної системи, колагенозах
39. Професійні і побутові нейроінтоксикації.
40. Інтоксикація свинцем.
41. Інтоксикація ртуттю та талієм

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті, виконання ІНДЗ. Середовище під час занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти повинні бути одягненими в білі медичні халати.

До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note), зареєструватись на [платформі](#) дистанційного навчання ВНУ імені Лесі Українки для проходження

тестування та роботу з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату медичного факультету.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно із нижче наведеними правилами.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному практичному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

ІНДЗ оцінюється максимальною кількістю балів - 5.

5 балів отримує здобувач освіти, який розкрив тему роботи, яка має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита за всіма пунктами плану використовував основну і додаткову літературу. Матеріал подано логічно. Під час презентації (доповіді) здобувач вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми. Матеріал подано логічно і своєчасно.

4 бали виставляється здобувачу, який тему роботи розкрив фрагментарно, не повністю (висвітлено не всі пункти плану, матеріал подано стисло). Використано недостатню кількість наукових джерел. Матеріал побудовано не логічно.

3 бали отримує здобувачу, який розкрив незначну частину матеріалу (декілька пунктів плану), використав недостатню кількість наукових джерел. Відсутня логіка подачі матеріалу, а також порушена цілісність системи знань.

2 бали – здобувачу роботу написав формально, стисло, робота здана не своєчасно.

0 – здобувачу роботу не підготував.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем освіти оцінок під час вивчення освітнього компонента впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного, округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за 200-бальною шкалою для освітнього компонента. Здобувач вищої освіти має право на зарахування певної кількості балів (за попереднім погодженням з викладачем), відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. При недотриманні здобувачем освіти [Кодексу](#) академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки, який встановлює загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечує дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, оцінювання роботи не буде відбуватись (!).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. Здобувачі не повинні спізнюватися на заняття. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із керівництвом Університету. У разі пропуску практичного заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі на консультаціях за графіком відпрацювання згідно з [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Формою підсумкового контролю є екзамен.

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

На екзамен виносяться усі програмні питання освітнього компонента та передбачені силабусом. Екзаменаційна оцінка визначається в балах за результатами виконання екзаменаційних завдань за шкалою від 0 до 80 балів.

Підсумковий бал формується шляхом додавання поточних балів та екзаменаційного балу і становить максимум 200 балів.

Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Питання підготовки до іспиту

1. Клінічна анатомія спинного мозку. Спінальне рефлекторне кільце.
2. Рефлекси та методи їх дослідження.
3. Назвіть та охарактеризуйте складові рефлекторної дуги та їх функції.
4. Види рефлексів та їх зміни при патологічних станах. Дайте характеристику кожній з них.
5. Види рефлексів. Дайте характеристику поверхневим рефлексам. Які методики для оцінки поверхневих рефлексів Ви знаєте?
6. Види патологічних рефлексів. Дайте характеристику глибоким рефлексам. Які методики для оцінки глибоких рефлексів Ви знаєте?
7. Дайте характеристику функціональним порушенням при травмах та захворюваннях нервової системи при ураженні верхнього мотонейрону.
8. Дайте характеристику функціональним порушенням при травмах та захворюваннях нервової системи при ураженні нижнього мотонейрону.
9. Дайте характеристику порушенням рухової функції при травмах та захворюваннях нервової системи. Які тести, шкали оцінки порушень рухової функції Ви знаєте? Охарактеризуйте їх.
10. Види чутливості. Дайте характеристику поверхневій чутливості. Які методики оцінки поверхневої чутливості Ви знаєте? Назвіть основні порушення поверхневої чутливості.
11. Дайте характеристику глибокій чутливості. Які методики оцінки глибокої чутливості Ви знаєте? Назвіть основні порушення глибокої чутливості.
12. Дайте характеристику порушенням когнітивних функцій при патології нервової системи. Які методики (тести), шкали оцінки когнітивних функцій Ви знаєте? Охарактеризуйте їх.

13. Апраксія. Види апраксії. Які методики (тести), шкали визначення та оцінки апраксії Ви знаєте? Охарактеризуйте їх.
14. Атаксія. Види атаксії. Які тести, шкали визначення та оцінки атаксії Ви знаєте? Охарактеризуйте їх.
15. Довільні рухи, види паралічів, синдроми рухових розладів. Симптоми ураження кортико-спинального шляху на різних рівнях.
16. Мозочок. Основні анатомо-фізіологічні дані. Методики дослідження рівноваги, координації рухів, проби на асинергію, дослідження ністагму, письма, мови, тону м'язів.
17. Симптоми ураження півкуль мозочка, його шляхів та черв'яка
18. Середній мозок. Анатомія, симптоми ураження окоорухових (III, IV і VI пари), I, II пар черепних нервів. Методика дослідження.
19. Мозковий міст. Симптоматика ураження черепних нервів групи мосто- мозочкового кута (V, VII, VIII пари).
20. Довгастий мозок. Семіотика пошкодження каудальної групи (IX, X, XII) черепних нервів. Бульбарний, псевдобульбарний синдроми.
21. Локалізація функцій в корі головного мозку. Синдроми ураження.
22. Оболонки головного й спинного мозку, цереброспинальна рідина, фізіологія лікворотворення.
23. Патологія ліквору. Менінгеальний та лікворно-гіпертензійний синдроми.
24. Симптоми ураження вегетативної нервової системи на різних рівнях.
25. Судинні захворювання головного та спинного мозку.
26. Початкові прояви недостатності мозкового кровопостачання.
27. Минущі порушення мозкового кровопостачання.
28. Ішемічний інсульт.
29. Дисциркуляторна енцефалопатія.
30. Геморагічний інсульт.
31. Менінгіти: гнійні і серозні.
32. Енцефаліти: епідемічний, кліщовий, полісезонні, герпетичний, ревматичний, при краснусі, вітряній віспі, кору, підгострий склерозуючий паненцефаліт, поствакцинальні.
33. Церебральні арахноїдіти.
34. Поліомієліт.
35. Демієлінізуючі захворювання нервової системи: розсіяний склероз, гострий розсіяний енцефаломієліт (ГРЕМ) (оптикоенцефаломієліт, енцефаломієло-полірадикулоневрит, поліенцефаломієліт, дисемінований мієліт).
36. Ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції.
37. Огляд хворих з неврологічними проявами остеохондрозу хребта.
38. Огляд хворих з невритами, невралгіями, поліневритами.
39. Принципи реабілітації хворих з захворюваннями нервової системи.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Нервові хвороби / Віничук С.М., Дубенко Є.Г../.-К.:Здоров'я, 2001.- 696 с.
2. Бойчук Т., Голубева М., Левандовский О., Основи діагностичних досліджень фізичній реабілітації, - Львів: ЗУКЦ, 2010. – 239с.
3. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник для фахівців з фізичної реабілітації / Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук, Д. В. Вакуленко, Г. В. Кутакова ; за ред. Л.О. Вакуленко. Тернопіль: ТДМУ «Укрмедкнига», 2020. 372 с.
4. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: підручник для студентів лікарів / За заг. ред. В.М.Сокрута. Краматорськ: Каштан, 2019. 480 с.

Додаткова література:

5. Бойко А. Н. Нарушения когнитивных функций при рассеянном склерозе / А.Н. Бойко, Е. В. Еникопова, Н. Ю. Булдакова // Качество жизни. Медицина. –2016. – С. 22-26.
6. Зданюк В. В., Совтисік Д. Д. Новітні реабілітаційні технології в сучасній практиці [Електронний ресурс]. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини.* Кам'янець-Подільський, 2016. Вип. 9. С. 186–
192. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkpnui_fv_2016_9_23
7. Клапчук В. В. Фізична реабілітація як наукова спеціальність і фах у практиці охорони здоров'я. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві.* 2013. № 1. С. 51–54.
8. Локальний протокол медичної допомоги пацієнтам з ішемічним інсультом //Главный врач. – 2013. – №2. – С. 30-37.
9. Мороз О. М. Основи складання індивідуальної програми реабілітації [Електронний ресурс]. *Український вісник медико-соціальної експертизи.* 2013. № 1. С. 18–32. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ujmse_2013_1_6
10. Мухін В. М. Фізична реабілітація. 3-тє вид. К.: Олімп. л-ра, 2009. 448 с.
11. Суворов, А.Ю. Постуральные функциональные пробы в процессе физической реабилитации больных с церебральным инсультом / А.Ю. Суворов, Г.Е. Иванова, Д.В. Скворцов [и др.] // Лечебная физкультура и спортивная медицина. 2012. № 9. С45.
12. Чернышева И.Н. Клинические и биомеханические особенности формирования вертикальной позы и передвижения при церебральном параличе / И.Н. Чернышева, С.Д. Шевченко // Ортопедия,

травматология и протезирование. – 2016. – № 2 (587). – С. 131-137.

13. Mark Mumenthaler, M.D., Heinrich Mattle, M.D. Fundamentals of Neurology. – 2016 – P.98-109. 9. Baloh RW, Honrubia V: Clinical Neurophysiology of the Vestibular System. Oxford, Oxford University Press, 2015, pp 232–234.

Електронні ресурси:

1. <http://mozdocs.kiev.ua/>
2. <http://medstandart.net/browse/2707>
3. <http://www.uazakon.com/big/text1316/pg3.htm>
4. <http://neurology.com.ua/standarty-okazaniya-medicinskoj-pomoshhi-po-specia>
5. <https://www.medpublish.com.ua>